

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1.1 ทฤษฎีการลงทุน

การลงทุน ในทฤษฎีของเคนส์การลงทุนถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะรักษาการผลิต และ รายได้ไว้ ณ ระดับที่มีการจ้างงานเต็มที่ ทั้งนี้เพราะเคนส์ถือว่าอุปสงค์เพื่อการบริโภคปกติไม่เปลี่ยนแปลง แต่การลงทุนนั้นมีการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง ดังนั้นการผันแปรของการลงทุนมีผลทำให้การผลิต รายได้ประชาชาติ และการว่าจ้างทำงานมีการเปลี่ยนแปลง ตามความคิดของเคนส์ปริมาณการลงทุนขึ้นอยู่กับ 2 ปัจจัยด้วยกัน คือ

1) ประสิทธิภาพของทุนหน่วยสุดท้าย (Marginal Efficiency of Capital) คือผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับเมื่อหักค่า การผลิตออกแล้ว ต่อมามูลค่าของทุนที่ลงทุนเพิ่มหนึ่งหน่วย ประสิทธิภาพของทุนหน่วยสุดท้ายจะลดลง เมื่อการลงทุนเพิ่มปริมาณขึ้นเรื่อยๆ

2) อัตราดอกเบี้ย (Rate of Interest) อัตราดอกเบี้ยขึ้นอยู่กับความต้องการถือเงินหรือความต้องการสภาพคล่อง (Liquidity Preference) และปริมาณเงิน (Quantity of Money) อัตราดอกเบี้ย คือ ผลตอบแทนของการไม่ถือเงินสด หากอัตราดอกเบี้ยสูงความต้องการเงินก็มีน้อย และหากอัตราดอกเบี้ยต่ำความต้องการเงินก็มีมากสำหรับความต้องการถือเงินนั้นเคนส์ได้ขยายทฤษฎีการถือเงินสดของสำนักเคมบริดจ์ออกไป โดยเคนส์มีความเห็นว่า เงินเป็นสินทรัพย์ชนิดหนึ่งที่มี

อรรถประโยชน์มากในฐานะที่เป็น สินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องสูงที่สุดในบรรดาสินทรัพย์ต่างๆ ดังนั้นในขณะใดขณะหนึ่ง คนเราจึงอาจต้องการถือเงินไว้เพื่อจุดมุ่งหมายอื่นๆ นอกเหนือจากการถือเงินเพื่อเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยน เคนส์ได้แบ่งจุดมุ่งหมายในการถือเงินเป็น 3 ประเภท ดังนี้

2.1) ความต้องการถือเงินเพื่อจับจ่ายใช้สอย (Transaction Demand for Money) เนื่องจากในชีวิตประจำวันของทั้งครัวเรือนและธุรกิจนั้นรายรับและรายจ่ายมิได้มีความสอดคล้องกันอย่างสมบูรณ์ ทำให้มีความจำเป็นต้องถือเงินจำนวนหนึ่งไว้เพื่อใช้จ่ายในกิจวัตร ประจำวัน ซึ่งจะผันแปรไปในทางเดียวกันกับรายได้ประชาชาติ กล่าวคือ ถ้าระดับรายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้น ความต้องการถือเงินเพื่อจุดมุ่งหมายนี้ก็จะยิ่งสูงขึ้น

2.2) ความต้องการถือเงินเพื่อสำรองไว้ใช้ยามฉุกเฉิน (Precautionary Demand for Money) เนื่องจากความไม่แน่นอนเกี่ยวกับรายรับและรายจ่ายที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ตามทัศนะ

ของเคนส์ ความต้องการถือเงินเพื่อเอาไว้ใช้จ่ายที่เกิดขึ้นโดยกะทันหัน เช่น เกิดอาการเจ็บไข้ หรืออุบัติเหตุ ดังนั้นความต้องการถือเงินเพื่อสำรองไว้ยามฉุกเฉินจะมีความสัมพันธ์ไปในทางเดียวกันกับระดับรายได้ประชาชาติ เช่นเดียวกันกับความต้องการถือเงินเพื่อจับจ่ายใช้สอย

2.3) ความต้องการถือเงินเพื่อเก็งกำไร (Speculative Demand for Money) การที่เคนส์เพิ่มความต้องการถือเงินเพื่อเก็งกำไร นับได้ว่าเป็นผลงานสำคัญที่ทำให้ทฤษฎีของเขาแตกต่างไปจากทฤษฎีปริมาณเงิน โดยมีความเห็นว่าคนเรายังมีความต้องการถือเงินไว้เพื่อเป็นเครื่องสะสมมูลค่า หรือสะสมทรัพย์สินด้วย ในการวิเคราะห์เคนส์ได้พิจารณาสินทรัพย์ทางการเงินเพียงชนิดเดียว คือ พันธบัตร ซึ่งคนอาจเลือกถือพันธบัตรแทนเงินในการเป็นเครื่องสะสม มูลค่า เพราะพันธบัตรให้ผลตอบแทนแก่ผู้ถือในรูปอัตราดอกเบี้ย ในขณะที่การถือสินทรัพย์ในรูปของเงิน จะไม่ได้รับผลตอบแทนแต่อย่างใด เนื่องจากอัตราดอกเบี้ยในอนาคตไม่แน่นอน การลงทุนในพันธบัตรจะทำให้ได้รับกำไรส่วนทุน หรือขาดทุนส่วนทุน และโดยทฤษฎีพบว่าราคาพันธบัตรมีความสัมพันธ์กับอัตราดอกเบี้ยในทิศทางตรงกันข้าม

2.1.2 ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ (International Trade Theory)

ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ (International Trade Theory) เป็นการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นระหว่างประเทศ ในประเทศที่ใช้ระบบเศรษฐกิจระบบเปิด จะมีเรื่องของการค้าระหว่างประเทศเข้ามาเกี่ยวข้องกับรายได้ประชาชาติ โดยแบ่งออกเป็น 2 ทฤษฎี คือ

1) ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศสมัยคลาสสิก (Classic Theory) ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศในสมัยของคลาสสิกนี้จะถือว่า แรงงานเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญในการกำหนดมูลค่าของสินค้า ทฤษฎีที่น่าสนใจคือ ทฤษฎีการได้เปรียบ โดยเด็ดขาดและทฤษฎีการได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ ซึ่งทั้งสองทฤษฎีจะทำการเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตของแต่ละประเทศ และเลือกผลิตในสินค้าที่ประเทศของตนมีความได้เปรียบในการผลิตมากกว่า หรือประเทศจะเลือกผลิตสินค้าที่ตนถนัด โดยเปรียบเทียบระหว่างกัน การแลกเปลี่ยนจะมีขอบเขตอยู่ระหว่างปริมาณสินค้าที่ผลิตได้ โดยเปรียบเทียบของประเทศทั้งสองทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศสมัยนีโอคลาสสิก (Neo-classic Theory) ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศในสมัยนีโอคลาสสิก ได้นำทฤษฎีในสมัยคลาสสิกมาปรับปรุงแก้ไข ทฤษฎีที่น่าสนใจคือ ทฤษฎีการคำนวณต้นทุนค่าเสียโอกาส (Opportunity Cost) โดยต้นทุนค่าเสียโอกาสจะถูกนำมาเป็นหลักในการพิจารณาเนื่องจากต้นทุนค่าเสียโอกาสในการผลิตสินค้าในแต่ละประเทศสามารถวัดได้จากมูลค่าสูงสุดของสินค้าอื่นที่ประเทศนั้นไม่ได้ผลิต ดังนั้นประเทศจะได้รับประโยชน์ที่สามารถระบายสินค้าที่ผลิตได้มากและซื้อสินค้าที่ตนผลิตได้ไม่พอกับ

การบริโภคเข้าประเทศ และทฤษฎีการค้าที่พิจารณาปริมาณทรัพยากรธรรมชาติโดยใช้แนวคิดเส้น
ความเป็นไปได้ในการผลิต ซึ่งในประเทศต่างๆ จะแตกต่างกันไปตามปริมาณทรัพยากรการผลิตที่มี
อยู่ในประเทศ

2) ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศสมัยใหม่ (Modern Theory) นักเศรษฐศาสตร์ได้ศึกษา
และแก้ไขปรับปรุงทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศสมัยคลาสสิก โดยเพิ่มข้อสมมุติฐานในการ
พิจารณาคือ มีปัจจัยการผลิตหลายชนิด การทดแทนกันของปัจจัยไม่สมบูรณ์ การโยกย้ายปัจจัยการ
ผลิตจะเกิดต้นทุนเพิ่ม และมีต้นทุนค่าเสียโอกาส (Opportunity Cost) เกิดขึ้น การโยกย้ายปัจจัยการ
ผลิตแยกได้ 3 ลักษณะ คือ ต้นทุนคงที่ ต้นทุนเพิ่มขึ้น และต้นทุนลดลง ประโยชน์ของการค้า
ระหว่างประเทศ การดำเนินนโยบายการค้าระหว่างประเทศโดยเสรี นอกจากจะก่อให้เกิดผลผลิต
หรือรายได้ที่แท้จริงเพิ่มขึ้นแล้ว ยังสามารถก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศคู่ค้าที่สำคัญอย่างน้อย 6
ประการด้วยกันได้แก่

2.1) ผลต่อแบบแผนการบริโภค และราคาของสินค้า เนื่องจากการค้าขาย
ระหว่างประเทศ ทำให้จำนวนสินค้าที่อุปโภคและบริโภคมีเพิ่มมากขึ้นความเป็นอยู่ของผู้บริโภคจะ
ดีขึ้น ทั้งนี้ประเทศต่าง ๆ จะพบกับผลิตสินค้าที่ตนได้เปรียบมากขึ้น และหันไปซื้อสินค้าที่ตน
เสียเปรียบทางการผลิตจากประเทศอื่นมากขึ้น ทำให้อุปทานของสินค้าเพิ่มมากขึ้นส่งผลในระดับ
ราคาสินค้านั้นมีแนวโน้มต่ำลง

2.2) ผลต่อคุณภาพและมาตรฐานสินค้า การค้าระหว่างประเทศนอกจากจะ
ทำให้ปริมาณการผลิตสินค้าและบริการเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคเพิ่มขึ้น ยังทำให้
ผู้บริโภคได้บริโภคสินค้าที่มีคุณภาพและมาตรฐานสูงขึ้นเพราะ มีการแข่งขันในด้านการผลิตมาก
ยิ่งขึ้น ทำให้ผู้ผลิตและผู้ส่งออกเข้มงวดในคุณภาพและมาตรฐานของสินค้าเนื่องจากต้องเผชิญกับคู่แข่ง
แข่งขัน ทำให้ต้องพัฒนาการผลิตโดยใช้เทคนิคและวิทยาการให้ก้าวหน้าและทันสมัย เรามักจะ
ได้ยินเสมอว่า สินค้าประเภทอุตสาหกรรมที่ผลิตในบางประเทศ มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักคุ้นเคยของ
ผู้บริโภคในตลาดต่างประเทศด้วยเหตุผลต่าง ๆ เช่น ราคาต่ำ คุณภาพสูง และรูปร่างลักษณะสวยงาม
ทำให้เป็นที่ต้องการของผู้บริโภคเป็นอันมาก เช่น วิทยุ โทรทัศน์และวิดีโอ ของญี่ปุ่น เป็นต้น และ
นับวันสินค้าเหล่านี้เป็นที่ต้องการของประเทศอื่น ๆ มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ประเทศที่นำเข้าทั้งหลาย
สามารถควบคุมมาตรการการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานของสินค้าได้ เมื่อเปรียบเทียบกับกร
ผลิตเพื่อตอบสนองภายในประเทศ เพราะว่ากรควบคุมคุณภาพและมาตรฐานของสินค้าเป็นไปได้ด้วย
ความยากลำบากกว่าเนื่องจากผู้ผลิตสินค้าจะอยู่กระจัดกระจายทั่วไป

2.3) ผลต่อความชำนาญเฉพาะอย่าง การค้าระหว่างประเทศทำให้ประเทศ
ต่าง ๆ หันมาผลิตสินค้าที่ตนเองมีความได้เปรียบ โดยเปรียบเทียบกับสูงกว่าเพื่อส่งเป็นสินค้าออกมาก

ขึ้นแต่เนื่องจากปัจจัยการผลิตมีจำนวนจำกัด ฉะนั้นจึงต้องดึงปัจจัยการผลิตจากการผลิตสินค้าชนิดอื่น ซึ่งบัดนี้ผลิตน้อยลง เพราะมีความเสียเปรียบโดยเปรียบเทียบ (comparative disadvantage) เช่น ไทยดึงปัจจัยการผลิตจากการผลิตผ้า มาผลิตข้าวส่วนญี่ปุ่นก็จะดึงปัจจัยการผลิตจากข้าวมาผลิตผ้าแทน เพราะฉะนั้น ปัจจัยการผลิตจะมีความชำนาญเฉพาะอย่างมากขึ้น เกิดการประหยัดต่อขนาด (economy of scale) เป็นผลให้ต้นทุนต่อหน่วยลดต่ำลง

2.4) ผลต่อการเรียนรู้ในด้านเทคโนโลยีการบริหารและการจัดการ การค้าระหว่างประเทศทำให้สามารถเรียนรู้ทั้งด้านเทคนิคการผลิต โดยการนำเอาเทคนิคการผลิตหรือวิธีการผลิตที่เหมาะสมและทันสมัยมาใช้ในการผลิตสินค้าภายในประเทศเช่น เทคนิคหรือวิธีการผลิตเพื่อเพิ่มผลผลิตทางด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมซึ่งถือว่าเป็นลักษณะของการเลียนแบบระหว่างประเทศซึ่งวิธีการนี้ประเทศญี่ปุ่นในอดีต ได้นำไปใช้และได้ผลมาแล้วโดยได้เลียนแบบเทคนิคและวิธีการผลิตของอังกฤษ และประเทศชั้นนำในยุโรปโดยการนำส่งไหมดิบออกไปขาย แลกกับการนำเข้าสินค้าประเภททุนและเครื่องจักรส่งผลให้ญี่ปุ่นกลายเป็นประเทศอุตสาหกรรมที่พัฒนาแล้วได้ในที่สุด ในขณะที่เดียวกันการค้าระหว่างประเทศเปิดโอกาสให้ประเทศต่าง ๆ ได้เรียนรู้และนำเอาเทคนิคทางการจัดการ หรือเทคนิคทางการบริหาร จากประเทศที่ก้าวหน้าหรือพัฒนาแล้ว ไปสู่ประเทศกำลังพัฒนา ดังนั้นประเทศต่าง ๆ จึงนิยมเปิดการค้าขายติดต่อกับต่างประเทศ การปิดประเทศไม่ติดต่อกับต่างประเทศนั้นจะทำให้ประเทศนั้น ไม่มีโอกาสที่จะเรียนรู้เทคนิคดังกล่าว การเปิดประเทศติดต่อกับประเทศต่าง ๆ ของสาธารณรัฐประชาชนจีนในปัจจุบัน ก็ตั้งอยู่บนหลักการและเหตุผลดังกล่าวแล้ว

2.5) ผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ นักเศรษฐศาสตร์โดยทั่วไปเชื่อว่าการค้าระหว่างประเทศเป็นตัวจักรที่สำคัญที่ก่อให้เกิดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนาโดยผ่านกระบวนการส่งออกเพราะว่าประเทศกำลังพัฒนาโดยทั่วไป ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศมีฐานะยากจน ตลาดภายในประเทศแคบ จึงเป็นอุปสรรคต่อการค้าขาย ด้วยเหตุนี้จำเป็นต้องพึ่งพาอาศัยตลาดต่างประเทศโดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้วเนื่องจากประชากรมีระดับรายได้สูง ตลาดภายในประเทศกว้างขวางตลอดจนการคมนาคมสะดวกสบาย มีผลให้ความต้องการในซื้อสินค้าและบริการจากประเทศกำลังพัฒนาสูงขึ้น เพราะฉะนั้นการพึ่งพาอาศัยตลาดต่างประเทศจึงเป็นทางออกที่สำคัญในระยะเริ่มแรกของการพัฒนาประเทศในขณะเดียวกัน ผลจากการที่มีรายได้จากการส่งออกมากขึ้น ย่อมทำให้ประเทศกำลังพัฒนามีเงินตราต่างประเทศเพื่อที่จะนำเข้าสินค้าทุนและเครื่องจักร เพื่อนำมาใช้ในการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจดังกล่าว ย่อมใช้เงินทุนเป็นจำนวนมหาศาลเกินกว่าความสามารถของประเทศกำลังพัฒนาจะหามาได้ในระยะเวลาอันสั้น

2.6) ผลต่อรายได้และการจ้างงาน การส่งออกเพิ่มขึ้นย่อมมีผลให้รายได้และการจ้างงานภายในประเทศเพิ่มขึ้น หรือเป็นการเพิ่มอุปสงค์ภายในประเทศนั่นเองการเพิ่มขึ้นของการส่งออก จะทำให้ประเทศได้รับรายได้จากการจำหน่ายสินค้าและบริการในต่างประเทศ ซึ่งมีผลให้กระแสหมุนเวียนของรายได้ในระบบเศรษฐกิจขยายตัวสูงขึ้น ผู้ผลิตจะเพิ่มการใช้จ่ายในระบบเศรษฐกิจมากขึ้น ค่าใช้จ่ายในการบริโภคของผู้ผลิตก็จะตกไปเป็นรายได้ของบุคคลกลุ่มอื่นๆ ต่อไป กระบวนการเช่นนี้จะดำเนินไปเรื่อยๆ และเมื่อรวมรายได้ของบุคคลที่เพิ่มขึ้นในระบบเศรษฐกิจ จะเห็นว่ารายได้ประชาชาติก็จะเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนสูงกว่ารายรับจากการส่งออกในครั้งแรกเป็นหลายเท่า และผลจากการเพิ่มของรายได้ประชาชาตินี้เอง ย่อมเป็นผลทำให้มีการเพิ่มอุปสงค์ของสินค้าและบริการภายในประเทศทำให้การผลิต รายได้และการจ้างงานภายในประเทศขยายตัวมากขึ้น

2.1.3 นโยบายการค้าระหว่างประเทศ

ตามทฤษฎีทางการค้าระหว่างประเทศส่วนมากส่งเสริมให้แต่ละประเทศเลือกผลิตสินค้าเฉพาะที่ตนถนัดมีทรัพยากรเหมาะสมและให้มีการขายกันโดยเสรี ส่วนประเทศไหนจะเลือกใช้นโยบายใดขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของตนเอง นโยบายการค้าระหว่างประเทศมี 2 ลักษณะ คือ

1) นโยบายการค้าเสรี (Free Trade Policy) เป็นนโยบายการค้าต่างประเทศที่ไม่สนับสนุนการเก็บภาษีศุลกากรในอัตราที่สูงและพยายามขจัดข้อจำกัดต่างๆ ที่ขัดขวางการค้าต่างประเทศที่ถือนโยบายการค้าเสรีจะต้องอยู่ในเงื่อนไขดังต่อไปนี้ หนึ่งดำเนินการผลิตตามหลักการแบ่งแยกแรงงาน สองไม่มีการเก็บภาษีอากรเพื่อคุ้มกันคงเก็บเพื่อเป็นรายได้ของรัฐบาลเท่านั้น สามไม่มีการให้สิทธิพิเศษหรือเลือกปฏิบัติต่อสินค้าประเทศใดประเทศหนึ่งโดยเฉพาะ และสี่จะต้องไม่มีข้อจำกัดทางการค้าที่จะเป็นอุปสรรคต่อการค้าต่างประเทศ

2) นโยบายคุ้มกัน (Protectionism Policy) เป็นนโยบายที่ตรงกันข้ามกับนโยบายแรกคือ รัฐบาลของประเทศต่างๆ ไม่ควรปล่อยให้การค้าระหว่างประเทศเป็นไปตามยถากรรมเป็นหน้าที่ของรัฐบาลที่จะต้องเข้าไปแทรกแซงเพื่อคุ้มครองเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ ซึ่งมีความสามารถในการผลิตไม่เท่ากัน ถ้ารัฐไม่เข้าไปคุ้มครองแล้วประเทศเหล่านั้นอาจจะประสบกับความเสียหายต่อเศรษฐกิจได้ ประเทศที่ใช้นโยบายนี้มีเหตุผลในการสนับสนุนการใช้นโยบายคือ หนึ่งการด้านเศรษฐกิจเพื่อช่วยเหลือคุ้มครองอุตสาหกรรมขึ้นทารก สองรายได้ของรัฐโดยเรียกเก็บภาษีศุลกากรขาเข้าในอัตราที่สูง สามด้านสังคมเป็นการเปิดโอกาสให้การผลิตภายในประเทศมีประสิทธิภาพสูงสามารถขยายการผลิต และสี่ด้านการเมืองจะช่วยให้เศรษฐกิจของประเทศอยู่ฐานะพึ่งพาตนเองได้ ย่อมมีอำนาจต่อรองและความมั่นคงทางการเมืองระหว่างประเทศ

2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ณรงค์ เสงี่ยม (2550) ศึกษาปัญหาการค้าชายแดนจังหวัดตาก ศึกษาโดยใช้ข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ซึ่งข้อมูลปฐมภูมิได้จากการออกแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการค้าชายแดนและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการค้าชายแดน กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 243 ราย ส่วนข้อมูลทุติยภูมิได้จากการศึกษาเอกสารใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลและสถิติทางด้านการค้าและการจับกุมสินค้าลักลอบนำเข้าด่านศุลกากรในพื้นที่จังหวัดตาก ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างปัญหาและอุปสรรคของการค้าชายแดนทั่วไป ในเรื่องข้อจำกัดในการนำเข้าหรือส่งออกของสินค้าบางชนิด และปัญหาความสะดวกด้านการปิดจุดผ่านแดน และปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากโครงสร้างพื้นฐาน การขนส่งและการสื่อสาร ทางด้านการเก็บค่าธรรมเนียมผ่านแดนในการขนส่งทั้งในระบบและนอกระบบ ปัญหาด้านการคมนาคมไม่สะดวก ส่วนปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากกฎหมายและมาตรการทางภาครัฐ ผู้ประกอบการค้าชายแดนจังหวัดตากมีปัญหาทางด้านขั้นตอนพิธีการทางศุลกากร สำหรับสินค้าบางประเภท ปัญหาทางด้านความขัดแย้งระหว่างภาครัฐและเอกชน นอกจากนี้ปัญหาการลักลอบนำเข้าสินค้าในพื้นที่จังหวัดตากที่พบคืออัตราค่าล้างของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องและเครื่องมือที่ใช้ในการป้องกันและปราบปรามสินค้าที่ลักลอบนำเข้า มิไม่เพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่ ข้อจำกัดเกี่ยวกับใบอนุญาตหรือในการนำเข้าสินค้าและการลักลอบลิขสิทธิ์ ปัญหาด้านเป้าหมายที่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันขอหน่วยงานภาครัฐ ปัญหาทางการคำนวณภาษีรายได้ของผลประกอบการประจำปี อัตราภาษีอากรนำเข้าที่สูงและการประเมินราคาสินค้าที่ใช้เป็นฐานในการคำนวณค่าภาษีอากรสูงเกินราคาตลาด การขนส่งระหว่างประเทศคู่ค้าเสียค่าผ่านทาง ผู้คุ้มกัน ต้นทุนสูง ความไม่สงบในประเทศคู่ค้า การเมืองระหว่างกลุ่ม ผู้รับกันปิดชายแดนเป็นระยะ กวาระเบียบคู่ค้าไม่เอื้ออำนวย เนื่องจากมีปัญหาด้านเสถียรภาพ เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ช่องทางของกฎหมายหาผลประโยชน์ ส่วนข้อเสนอแนะ เพื่อให้การค้าชายแดนมีการค้าชายแดนและพัฒนาอย่างยั่งยืนรัฐบาลไทยควรเสริมสร้างความสัมพันธ์กับรัฐบาลพม่าและกลุ่มประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงอย่างต่อเนื่อง

สุวิชา ชมภูพาน (2548) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างมูลค่าการค้าชายแดนกับการเจริญเติบโตของปริมาณเงินของจังหวัดเชียงราย โดยใช้ข้อมูลอนุกรมเวลารายเดือนตั้งแต่ปี 2541 – 2547 โดยในขั้นตอนแรกจะทำการทดสอบความนิ่งของข้อมูล หลังจากนั้นจึงทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในระยะสั้น – ระยะยาว และศึกษาถึงความเป็นเหตุเป็นผลระหว่างตัวแปรมูลค่าการค้าชายแดนและการเติบโตของปริมาณเงินของจังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า จากการ

ทดสอบความนิ่งของข้อมูลของมูลค่าการค้าชายแดนและการเติบโตของปริมาณเงินของจังหวัด เชียงราย พบว่ามีความนิ่งหลังจากการทดสอบผลต่างลำดับที่ 1 (first difference) หรือ $I(1)$ นอกจากนี้พบว่าทั้งสองตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระยะสั้นและระยะยาว ทั้งแบบจำลองที่ ปริมาณเงินเป็นตัวแปรอิสระและมูลค่าการค้าชายแดนเป็นตัวแปรตาม และแบบจำลองที่มูลค่า การค้าชายแดนเป็นตัวแปรอิสระและปริมาณเงินเป็นตัวแปรตาม ในส่วนของการทดสอบความเป็น เหตุเป็นผลพบว่าการเติบโตของปริมาณเงินในจังหวัดเชียงราย ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของ มูลค่าการค้าชายแดน หรือมีแต่มูลค่าการค้าชายแดนกลับไม่เป็นเหตุต่อการเติบโตของปริมาณ เงินของจังหวัดเชียงราย

บัญชา คุวาริยะกุล(2543) ศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจ ด้านการค้า การลงทุน และ การท่องเที่ยว ภายหลังการเปิดด่านการค้าห้วยโก๋น จังหวัดน่าน ในปี พ.ศ. 2537 การศึกษาใช้ ข้อมูลทุติยภูมิเพื่อศึกษาผลกระทบดังกล่าว ผลการศึกษามีดังนี้ 1) ผลกระทบด้านการค้า โครงสร้างเศรษฐกิจจังหวัดน่าน ขึ้นอยู่กับภาคเกษตรกรรม การค้าส่ง ค้าปลีก และภาคบริการเป็น หลัก ภายหลังเปิดด่านการค้าห้วยโก๋น พบว่ากิจกรรมทางเศรษฐกิจของจังหวัดน่านเพิ่มขึ้นอย่าง ต่อเนื่องทุกปี การค้าชายแดนกับประเทศ สปป.ลาว มีมากขึ้น และจังหวัดน่านได้เปรียบดุลการค้า ทุกปี เนื่องจากความได้เปรียบด้านที่ตั้งซึ่งเป็นจังหวัดชายแดนที่มีชายแดนติดกับ สปป.ลาว และสามารถเข้าไปยังจีนตอนใต้ และเวียดนามได้อีกทางหนึ่งด้วย จังหวัดน่านจึงมีศักยภาพและโอกาส ที่จะเป็นประตูสู่ประเทศเหล่านี้ในอนาคตอันใกล้ ดังนั้นการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านเหล่านี้จะ เพิ่มขึ้นอย่างมากอย่างแน่นอนในอีกหลายปีต่อไป 2) ผลกระทบด้านการลงทุน ปัจจุบัน บริษัท ไทย-ลาว ลิกไนต์ ได้เข้าไปประกอบการเหมืองแร่ลิกไนต์ในเขตเชียงฮ่อน-หงสา ของ สปป.ลาว และในอนาคตอันใกล้ เมื่อการพัฒนาปรับปรุงเครือข่ายคมนาคมของประเทศจตุรภาคี (ไทย ลาว จีน และพม่า) เสร็จสมบูรณ์ จังหวัดน่านก็จะกลายเป็นศูนย์กลางทางธุรกิจอีกแห่งหนึ่งของ ภาคเหนือ 3) ผลกระทบด้านการท่องเที่ยว ปัจจุบันจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาว ต่างประเทศ ที่มาเยี่ยมเยือนจังหวัดน่านกลับมีจำนวนกลับมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากมีแหล่ง ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีความสมบูรณ์ รวมทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม นอกจากนี้ ด้านการค้าชายแดนห้วยโก๋น ยังเป็นจุดท่องเที่ยวแห่งใหม่อีกแห่งหนึ่งที่ดึงดูด นักท่องเที่ยวจำนวนมากให้มาเยี่ยมเยือน และเป็นที่ยกคาคการณ์ได้ว่า จังหวัดน่านจะกลายเป็น ศูนย์กลางการท่องเที่ยวไปยัง สปป.ลาว จีน และ เวียดนาม